

Persbericht
Luxemburg, 13 november 2019

Migratiebeheer in Griekenland en Italië: tijd om de inspanningen op te voeren en de kloof tussen doelstellingen en resultaten te dichten, aldus EU-controleurs

Volgens een nieuw verslag van de Europese Rekenkamer (ERK) moet de EU meer actie ondernemen op het gebied van asiel, herplaatsing en terugkeer van migranten om de doelstellingen van haar steun beter te verwezenlijken. De doelstellingen van noodregelingen voor herplaatsing werden niet bereikt, en de hoofddoelstelling, namelijk het verlichten van de druk op Griekenland en Italië, werd slechts gedeeltelijk gerealiseerd. Ondanks het feit dat de capaciteiten van de Griekse en Italiaanse autoriteiten voor de uitvoering van asielprocedures zijn toegenomen, zijn deze nog steeds onderhevig aan lange verwerkingstijden en knelpunten, terwijl de terugkeer van irreguliere migranten in de gehele EU problematisch blijft.

De afgelopen jaren kreeg de EU te maken met ongekennde niveaus van migratie die in 2015 een hoogtepunt bereikten en leidden tot een toename van het aantal asielaanvragen, met name in Griekenland en Italië. Om de crisis aan te pakken, zette de EU hotspots op, voerde zij tijdelijke regelingen voor herplaatsing in en verhoogde zij haar financiering. De controleurs hebben onderzocht of de doelstellingen van de EU-steun voor beide landen werden bereikt, of de doelstellingen van de herplaatsingsregelingen werden behaald en of de asiel- en terugkeerprocedures doeltreffend en snel waren.

“Het door de EU gevoerde migratiebeheer in Griekenland en Italië was relevant, maar het potentieel ervan werd niet ten volle benut”, aldus Leo Brincat, het lid van de Europese Rekenkamer dat verantwoordelijk is voor het verslag. “Het is tijd om de inspanningen op te voeren en de kloof tussen doelstellingen en resultaten te dichten.”

De controleurs constateerden dat de onderzochte **steunmaatregelen van de EU** voorzagen in de vastgestelde behoeften, maar dat de doelstellingen van de meeste projecten niet volledig werden verwezenlijkt. De registratie en het nemen van vingerafdrukken van migranten waren aanzienlijk verbeterd, maar de situatie in de Griekse **hotspots** blijft zeer ernstig wat betreft de capaciteit en de situatie van ongebegeide minderjarigen. De operaties van het Europees Ondersteuningsbureau voor asielzaken (EASO) werden nog steeds gekenmerkt door een tekort aan nationale deskundigen, terwijl het kustwachtagentschap van de EU (Frontex) zelfs meer personeel had ingezet dan nodig bij de Italiaanse hotspots, die leeg of vrijwel leeg bleken te zijn.

Dit persbericht wil slechts de kernboodschap weergeven van het speciaal verslag van de Europese Rekenkamer. Het volledige verslag is terug te vinden op www.eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

Van het aanvankelijke streefdoel van 160 000 migranten werd met EU-landen wettelijk overeengekomen dat er 98 256 zouden worden **herplaatst**. Er werden er echter slechts 34 705 herplaatst (21 999 vanuit Griekenland en 12 706 vanuit Italië). Volgens de controleurs presteerden de regelingen vooral ondermaats vanwege het naar verhouding zeer lage aantal kandidaten dat mogelijk in aanmerking kwam voor herplaatsing, aangezien de autoriteiten van beide landen aanvankelijk niet alle potentiële kandidaten konden aanwijzen en met succes konden doorsturen om herplaatsing aan te vragen. Voor eenmaal voor herplaatsing geregistreerde migranten hadden de inspanningen meer resultaat. Wel troffen de controleurs een aantal operationele tekortkomingen aan in het herplaatsingsproces.

In Griekenland volstond de toename van de verwerkingscapaciteit voor **asielaanvragen** nog steeds niet om de groeiende achterstand weg te werken. De verklaring EU-Turkije van 2016 had een grote impact op de aankomsten. Bij de hoeksteen ervan, de versnelde grensprocedure voor het onderzoeken van asielaanvragen, lag het tempo echter te laag: in 2018 duurde het in plaats van enkele dagen, gemiddeld 215 dagen voordat over een aanvraag een beslissing in eerste aanleg werd genomen. Kwesties als het tekort aan artsen om op de Griekse eilanden beoordelingen van de kwetsbaarheid uit te voeren, vormden een belangrijke factor bij deze vertragingen. Ten aanzien van de normale en de versnelde procedures is de situatie nog problematischer, met afspraken voor gesprekken die pas in 2021, respectievelijk 2023 kunnen worden gemaakt. Een groot aantal negatieve beslissingen in eerste aanleg komt bovendien in de reeds overbelaste beroepsfase terecht.

Italië heeft momenteel voldoende capaciteit om het sterk gedaalde aantal aankomsten en asielaanvragen in eerste aanleg te behandelen, maar niet om het hoge aantal beroepen te verwerken. Het duurde gemiddeld meer dan vier jaar voordat een asielaanvraag die in 2015 was ingediend in de definitieve beroepsfase terecht kwam. De controleurs waarschuwen dat steun voor de gerechtelijke autoriteiten waarschijnlijk de dringendste behoefte van het Italiaanse asielstelsel zal worden.

In beide landen en in de EU als geheel keren veel minder migranten daadwerkelijk terug dan dat er **terugkeerbesluiten** worden genomen. De hoofdredenen hiervoor zijn de lange asielprocedures, het ontbreken van een geïntegreerd systeem voor het beheer van terugkeerzaken, geen wederzijdse erkenning of systematische registratie van terugkeerbesluiten, ontoereikende capaciteiten van detentiecentra, de moeizame samenwerking met de landen van herkomst van migranten of het eenvoudigweg onderduiken van migranten zodra het besluit wordt genomen om hen terug te sturen.

De controleurs deden aan de Europese Commissie en de twee agentschappen aanbevelingen om:

- de getrokken lessen te gebruiken voor een eventueel toekomstig vrijwillig herplaatsingsmechanisme;
- het beheer van de noodsteun, asielstelsels en terugkeerprocedures te verbeteren;
- de steun van het EASO voor asielprocedures te verbeteren, en de steun voor terugkeer van Frontex en de inzet van experts aan te passen.

Noot voor de redactie

Tegen 2019 had de EU uit het Fonds voor asiel, migratie en integratie (AMIF EMAS) 703 miljoen EUR aan noodfinanciering aan Griekenland toegewezen en 122 miljoen EUR aan Italië, naast de 328 miljoen EUR, respectievelijk 394 miljoen EUR die in het kader van de nationale programma's van het AMIF voor 2014-2020 aan deze landen waren toegewezen.

De verplichte tijdelijke herplaatsingsregelingen werden in september 2015 ingevoerd bij twee besluiten van de Raad en liepen van 24 maart 2015 tot 26 september 2017. De migranten die tijdens de periode dat zij hiervoor in aanmerking konden komen, werden herplaatst, vertegenwoordigden ongeveer 4 % van alle asielzoekers in Italië en ongeveer 22 % van de asielzoekers in Griekenland. Het Verenigd Koninkrijk en Denemarken maakten gebruik van hun recht om niet deel te nemen en Hongarije en Polen herplaatsten

geen migranten. Er is tot dusver geen consensus bereikt over een permanent herplaatsingssysteem. Het terugkeerpercentage van onderdanen van derde landen die de EU moesten verlaten, bedroeg ongeveer 40 % in 2018 en ongeveer 20 % in zowel Griekenland als Italië. De terugkeerpercentages naar landen buiten Europa lagen zelfs nog lager.

Speciaal verslag nr. 24/2019 “Asiel, herplaatsing en terugkeer van migranten: tijd om de inspanningen op te voeren en de kloof tussen doelstellingen en resultaten te dichten” is in 23 EU-talen beschikbaar op de website van de ERK (eca.europa.eu). In 2017 publiceerden de controleurs een [verslag](#) over de migratiehotspots in Griekenland en Italië.

Perscontact:

Damijan Fišer – E: damijan.fiser@eca.europa.eu

T: (+352) 4398 45410 M: (+352) 621 55 22 24